

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर
महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग

Department of Lifelong Learning and Extension (DLLE)

संस्कृत भाषा परिचय प्रमाणपत्र
Online Certificate Programme in Introduction
of Sanskrit Language

माहितीपत्रक

Contact Details

Department of Lifelong Learning and Extension (DLLE)
Dr.A.P.J. Abdul Kalam Vidyarthi Bhavan,
1st Floor, Near Rikshaw Stop
Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University,
Jalgaon (MS)

Web-page : <https://nmu.ac.in/external-education>

(click on certificate programme)

E-mail: ideal@nmu.ac.in

Facebook ID : DEEL, Kavayitri Bahinabai Chaudhari
North Maharashtra University, Jalgaon.

Contact: 0257-2257495/2258496

शिक्षणक्रमाची वैशिष्ट्ये (Features)

- ❑ ऑनलाईन पद्धतीने प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम पूर्ण करण्याची सुविधा
(Facility to complete the certificate programme through online)
- ❑ विषय तज्ज्ञ आणि अनुभवी मार्गदर्शकांच्या मार्गदर्शनाची संधी
(Guidance by subject expert and experienced faculty)
- ❑ शनिवार आणि रविवार दोन-दोन तास ऑनलाईन वर्ग सुविधा
(Saturday and Sunday two-two hours online class facility)
- ❑ शिक्षणक्रमअंतर्गत कार्य यशस्वीरित्या पूर्ण केल्यानंतर विद्यापीठाकडून अधिकृत प्रमाणपत्र मिळणार.
(After successfully completing the programme you will get an official certificate by University)

शिक्षणक्रम संरचना (Programme Structure)

लक्ष्य गट (Target Group)	10 वर्षांपुढील कोणीही प्रवेशास पात्र (Above 10 Years old)
प्रवेश क्षमता (Intake Capacity)	50 पर्यंत
श्रेयांक (Credit)	02
एकूण तास (Total Hours)	30
ऑनलाईन सत्रे (Online Sessions)	शनिवार आणि रविवार दोन तास प्रति दिवस (Saturday and Sunday-2-2 Hours)
शुल्क (Fees)	800/-
परीक्षा (Exam)	लेखी (Written) + मौखिक (Oral)
एकूण गुण (Total marks for Exam)	50

नविन भाषा का शिकायची? Why learn a new language?

- स्पर्धेच्या युगात स्वतःचे वेगळेपण सिद्ध करण्याचा एक उत्तम मार्ग आहे. (It is a great way to prove your uniqueness in the age of competition.)
- अनेक भाषा बोलण्यास सक्षम असणे हे आंतरराष्ट्रीय व्यवसायासह अनेक क्षेत्रांमध्ये खूप उपयुक्त आहे. (Being able to speak multiple languages is very useful in many fields, including international business.)
- तुमचा आत्मविश्वास वाढण्यास मदत होऊ शकते. (It can help boost your confidence.)
- तुम्ही मिळवलेला आत्मविश्वास तुम्हाला यापूर्वी कधीही न केलेल्या गोष्टी करण्यासाठी प्रोत्साहन देण्यास मदत करू शकतो. (The confidence you gain can help motivate you to do things you've never done before.)
- बहुभाषिक कौशल्ये विकसित होतात. (Multilingual skills are developed.)
- आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील वैविध्यपूर्ण कला आणि साहित्य समजून घेण्याची क्षमता आपल्यात विकसित होते. (It help to develop the ability to understand diverse arts and literature at an international level.)
- रोजगाराची विविधांगानी संधी उपलब्ध होतात. (Various job opportunities are available.)
- व्यक्तिमत्व विकासासाठी आवश्यक असणारी विविध कौशल्ये जसे, समस्या निराकरण,सर्जनशील विचार,शाब्दिक क्षमता,संभाषण कौशल्य, लक्षपूर्वक ऐकण्याची क्षमता,निर्णय क्षमता,नेतृत्व इत्यादी विकसनासाठी फायदा होतो. (It helps to develop various skills required for personality development like problem solving, creative thinking, verbal ability, communication skills, attentive listening ability, decision making ability, leadership etc.)

संस्कृत भाषा परिचय

- ❖ संस्कृत ही एक प्राचीन भारतीय भाषा असून, भारताच्या संस्कृतीचा एक मोठा भाग आहे. संस्कृत हे ज्ञानाचे भांडार आहे. अनेक विषयांवर सखोल भाषेत लेखन केले आहे. वनस्पतिशास्त्र, जीवशास्त्र, व्याकरणापासून ते धर्म आणि खगोलशास्त्रापर्यंत भाषेमध्ये विषयांच्या समूहामध्ये ग्रंथ लिहिलेले आहेत.
- ❖ हिंदी, गुजराती आणि पंजाबी सारख्या बऱ्याच भारतीय भाषा संस्कृतसह मूळ शब्द सामायिक करतात. म्हणून, संस्कृत शिकल्याने संपूर्ण भारतीय भाषा शिकणे खूप सोपे होईल! संस्कृत ही एक प्राचीन भाषा आहे जी लॅटिन, जुनी नॉर्स आणि इतर अनेक इंडो-आर्यन भाषांशी संबंधित आहे. म्हणूनच तिला 'सर्व भाषांची जननी' असेही म्हणतात. संस्कृत भाषा ही इतर भारतीय भाषा शिकण्याचे प्रवेशद्वार आहे.
- ❖ जगातील सर्वात संघटित भाषांपैकी एक असल्याने संस्कृतला "परिपूर्ण भाषा" म्हणून ओळखले जाते. जवळजवळ सर्व भारतीय भाषा, तसेच दक्षिण आशियाई आणि आग्नेय आशियाई भाषांची लक्षणीय संख्या संस्कृतमध्ये आहे. इतकेच काय, संस्कृतमध्ये ग्रीक आणि लॅटिन सारख्या पुरातन युरोपीय भाषांशी अनेक ध्वन्यात्मक, व्याकरणात्मक आणि अगदी शास्त्रानुसार समानता आहेत. त्यामुळे इंग्रजी, फ्रेंच, स्पॅनिश इत्यादी भाषांमधले असंख्य शब्द संस्कृतशी समांतरता दाखवतात.
- ❖ प्राचीन भारताने जगातील अनेक महान लेखक, शास्त्रज्ञ, खगोलशास्त्रज्ञ, गणितज्ञ, इतिहासकार, आरोग्य अभ्यासक, तत्त्वज्ञ आणि इतर महान विचारांची निर्मिती केली. संस्कृत ही त्या काळी देशाची अधिकृत भाषा असल्याने, त्यांच्या आद्य विचारांचे संकलन याच भाषेत झाले.

Sanskrit Language

- ❖ Sanskrit is an ancient Indian language and forms a large part of India's culture. Sanskrit is a repository of knowledge. It has written in depth on many subjects. Texts are written on a range of subjects in the language, from botany, biology, grammar to religion and astronomy.
- ❖ Many Indian languages such as Hindi, Gujarati and Punjabi share root words with Sanskrit. So, learning Sanskrit will make learning the entire Indian language very easy! Sanskrit is an ancient language related to Latin, Old Norse and many other Indo-Aryan languages. That is why she is also called 'mother of all languages'. Sanskrit language is the gateway to learning other Indian languages.
- ❖ Sanskrit is known as the "perfect language" as it is one of the most organized languages in the world.
- ❖ Almost all Indian languages, as well as a significant number of South Asian and Southeast Asian languages, are in Sanskrit. What's more, Sanskrit shares many phonetic, grammatical and even scriptural similarities with ancient European languages such as Greek and Latin. Hence numerous words in languages like English, French, Spanish etc. show parallels with Sanskrit.

रोजगाराच्या संधी (Employment Opportunities)

- सरकारी संस्थांसाठी अनुवादक (Translator for Government Organizations)
- दुभाषी (Interpreter)
- भाषा प्रशिक्षक (Language Trainer)
- पर्यटन मार्गदर्शक (Tourist Guide)
- जनसंपर्क अधिकारी (Public Relation Officer)
- भाषा विश्लेषक (Language Analyst)
- सल्लागार (Adviser)
- भाषा निर्देशात्मक विकासक (Language Instructional Developer)
- पाठ्यपुस्तक लेखक आणि संपादक (Textbook Author and Editors)
- खाजगी आणि ऑनलाइन शिक्षक (Private & Online tutor)

डॉ.मनिषा व्ही.जगताप
सहा.प्राध्यापक आणि
शिक्षणक्रम समन्वयक,आजीवन विभाग

प्रा.डॉ.आशुतोष आर.पाटील
संचालक,
आजीवन विभाग

शिक्षणक्रम यशस्वीरित्या पूर्ण करण्यासाठी
आजीवन विभागातर्फे हार्दिक शुभेच्छा.

अ

अश्वः
(Horse)

क

कमलम्
(Lotus)

आम्रम
(Mango)